

Здухачи, манитоши и људи од вересије

*

У периодима снажних превирања код појединаца и целих заједница на површину излазе све нијансе људских карактера и етоса. Све оно што се покаже на сцени агоре јесте реалан одраз нечијег испољеног штаства, и не може се ублажавати одузимањем процената одговорности зато што су у питању неки млађи људи, или слабије сналажење, зато што су у питању неки старији или посустали људи. Ако на пример неко, будући хришћанин, има обавезу да и у седмој годиници свога живота исповеда грехе, то ће значити да он има и јеванђелске и моралне дужности, и да преузима одговорност за своје поступке пред Самим Богом; притом сазнање да Господа никако не треба одвајати од Цркве, и Цркву не одвајати од Господа.

Када су нереди, буне и револуције разних боја у току, на њиховом крају ипак преовлада она црвена, или боја крви, и тада сви учесници параде постају одговорни за далекосежне историјске последице, и то знају како бескрупулозни мајстори заплета, тако и наивни пијуни. То учини ситуацију таквом да вулгарни тип политике, умешен у некој од домаћих и страних кухиња, изнесе свима на кусање дилитириона или отрова. Такав тип политике доноси са собом „велику секиру која људе одваја од молитве и једне од других“. Таква политика нема расуђивање за претходницу, нити је у споју са мирним, истрајним изношењем ставова, те и са решењима која се у једном тренутку изнађу?!

За очекивати је да Православни хришћани не могу стајати између пластова незарађеног туђег новца као између пластова сена, и притом зверати унаоколо погледом тражећи највећи пласт коме би се приклонили. У позадини свега стоје старе ушанчене теме и теореме: уклонити тиранију да би се донекле слободно дисало; олабавити централизам да би се слободније дисало; увести економски либерализам да би у такмичењу доминирали најспособнији; допуштати и анархизам еда би свачија права била максимално истакнута и уважена; омогућити страначкој и опозиционој вртешки да се окреће до трансгресије зарад угодности свих; данас се опијати и заносити благодетима глобализма, а у блиској будућности стењати у технолошким крлеткама и кавезима дефинитивног поретка ствари; данас пак апстраховати и изокретати критеријуме основних вредности да би свако био неприкосновен у наступима изригавања свога селфа; својих заблуда и својих страсти; својих теорија и псема или лажи, својих прелести и јереси..., и за то добијати вравиа или награде, односно витешка звања и титуле.

Као што ниједна смрт није лишена процента самоубиства, тако нити једна режија стварног догађаја није лишена реализма. Најновији и ретко импресиван пример за речено нека буде прво изнедровање Пасије двојице ветерана у области америчког светлописа и кинематографије Гибсон-Кавизел. Још старији пример за речено нека буде житијска прича о глумцу Порфирију, који је интерпретирајући на сцени лик хришћанског мученика одједанпут стварно и сам постао мученик за Христа. Треба

приметити како две категорије – усличавања и уподобљавања – постају нераскидиво повезане са нашим самовласним ергоном или делом.

Зато је на овоме месту вредно подсећања да је свака власт допуштена од Божје стране, и да се власт итекако налази под моћном Десницом Господњом. Једноставно, Господ узвисује, а када је потребно, Он и обара; извесне управитеље Он поставља, и опет их замењује другима. Но Њему су при свему томе најмилији миротворци, па се они и синовима Његовим, синовима Божјим називају!

**

Наши горски „здухачи“ или другде „стуваћи“ данас, наводно, имају натприродна својства. Наравно, имају их, али их показују за трпезама, у механама, при колутању димова, хазардерству, при спавању и у сновима. Док спавају из њих излази дух и води ветрове, гони облаке, доноси и односи град, и туче се сам са другим „здухачима и стуваћима“. Они су митски инсани који живе по планинама, швапским котлинама и за шанковима пабова, и највише подсећају на шумске панове и прорицатеље упропаштене будућности ближњих; чине добро свом крају, али наносе зло другом обору и земљи, и тако претрајавају; они имају својства да предвиде сопствену смрт, али се радије клоне своје, и окрећу се онима које су од себе отуђили или се на њих намерачили. Да би томе дали тон свечаности и спектакла, они их нападају и киће само о великим празницима и големим народним дешавањима.

*

Да их подсетиш на Антифон 1. Степенах гласа 8.: *Који ненавиде Сион нека заиста буду, пре него што се ишчупају, као трава, јер ће Христос сасећи вратове њихове (...);* они ће радије пасти под сечиво страсти или се запетљати у јерес, неголи те елементарно уважити.

*

Од младости њихове враг их искушава, сладостима их пали, но се они не уздају у Господа, те зато ни не желе победу над непомеником. А и зашто би се борили против њега када им је овако драже: бити пашом и субашом, илити „стуваћем“, и толиких наргила „пуваћем“.

*

Сви из њихове околине који би хтели да живе побожно у Христу Исусу, гоњени су управо од њих – „стуваћа“ – злих људи и опсенара који напредују од зла на горе, варајући и варајући се (2. Тим 3, 12-13).

*

Њихова јатаковања сличе Линчовим енергетским порталима и нагазним гаталицама, док њихови скупови опет, личе на годишња саветовања илумината и томболе Давоса. Сусрет са појединцима, или са целом групом „стуваћа“, увек је

трауматичан, па тако и када ови дођу као пацифисти, доносећи добре гласе и прогласе. Дарове међутим, они никада не доносе.

*

Наопослен инсан чува језик да му *девет речи не прође кроз девет зуба*, јер ако прођу, оне ће и *кроз девет села проћи*, па када му се врну у ушеса, нити ће оне бити његове, нити ће бити оне првобитне. Наopak инсан дочим, не мари за то, већ мари само за *кажи ми да ти кажем*, и још, *кажи му да ћу му доћ` и казат` му*. А биће ипак само то да он говори себи: *Хвалите ме уста моја!* Тако су настали *манитоши* (маниташи) наших дана, а заједно са њима и сваштомислећи и свашточинитељи. Божидари пак, навијачи њихови, погубили су своје дарове и у међувремену постали врагодари, па и хулигани.

*

Господар и власник својих речи јесте само онај који није изговорио реч, док онај који је ову пропустио *кроз девет зуба* више не влада њом, него она влада њиме, те је тако сва околина у немирима. Неко такав слови за *манитоша*; таквоме је порекло из недођије; о таквом се, ако је на високоме месту говори: *Пала кућа на мрзана*. Мрзан опет, сваку своју кућу најпре урнише, па на највећу почне да кидише; дотад је он и име манитоша удвојио, и ево ти њега сада пред нама, спремног и орног и *својом руком да нас коље*. Но онај који би да убије другог, себе убија; он би катедре, највиша места и престоља да отима, те на крају представе као галиот у прчевљу завршава. Није ли о томе бар двапут ваљано речено: *Ко се мача лати, од мача ће погинути*, и још: *Здравоме се не даду помамит`!*

*

Нигде тако као код људске вересије нису развијени ниски нагони зла. Људска вересија и у унутрашњости и у спољашњости јесте *средина која не зна за милост, већ прља, руши и увек мучки убија*. Човек вересија је *кукавица као и сваки тиранин... У тим нападима ништа се не штеди: руше се породице, убија срећа девојака, прља се младост, срамоти старост*, омаловажавају се, псују и ликвидирају живи светитељи и пастири, *док се за леђима жертава вуче поруга и стид*. (Стојан Живадиновић Сокобањанин 1889-1942). По њима рецимо непожељне свештенике и епископе паки, народне даскале и васпитаче треба меркати, вагати и на крају у септичке јаме и клоаке одашиљати.

*

По сунцу ишли, ћудљиви даскали и карађози, своје службе недостојни, зато што се никада нису ни мало смирили, нити од страсти очистили, уображавају да је Црква макета и черга коју они имају право да обрћу, са свих страна загледају, па овде одлепи, онде залепи, тамо отргни, амо пришипетљај. Будући да их верни народ одбацује у матици, они завршавају у приобаљу. А тамо, када народ обмањују, они му и финансијско било ослушкују. И данас, баш као и досад, они ће се јавно исповедати

нашем туђину, а сутра, или када им буде затребало, „дукнути се“ и на Нови Зеланд преко Голфскога Залива стићи; они свуда трагају за интересом. А тамо су још само Аборицини остали непросвећени њиховим лицемерством, умешеним од цепарења по методима *Круга двојке* и лацманских згода за ласно и брзо проверавање.

*

Митопоеичари нам се загубљују на путу и обољевају од дупле експозиције. Нашавши се у магновењу, они више не владају нормалном оптиком, а ипак се „стваралаштва“ не одричу. И не маре што им *светлост непогрешиво тежи ка тами*; само да им се не дира у *ласкаве одреднице*, само да их медији даље ките бизарностима. Они фиксацијама објављују своје мутације; само што ће нешто заустити, ето белаја, па и понеког јеретичког жалца; наступи ли празник, или којекаква претумбација са светлог на сиво и тамно, неко од њихове ловине одмах мора бити жртвован – и тако годинама!

*

Ухваћени чином, они оплакују своје копије зато што ниједна није оригинал; и познато је да оне никада неће достићи оригиналност. Зато су ту огледалца..., не за душе него за бакаруше. Они дрежде по улицама, сабирају консензусе, чак имају своје ајванли-паше који их обучавају како да постану „српске усташе“ и нови злodusи Лубјанке.

*

У јеку полома, српска Славонија и Барања су се испразниле, а опет, оне су неиспражњиве због светиња које у себи садрже, баш као и наша Буковица која се дими и праши, но се не празни и не страши. Бар да су молитвене осмине од некакве вајде, па и да нас макар једна од њих не мимоиђе. Али не! Овако нам се само уплиће и спочитава сав наук туђ изворима, па се тако провлачи и потура и само *filioque*. Срби се просто катапултирају горе ка небесима, и доле ка преисподњи, а између тога се броје њихове Хипер-баричне Коморе у којима ће лежати запечаћени. Тамо леже и приложници небеса мучеништвом, рођаци из Ћипуљића: њих дванаесторо утамањених и ујамљених. То итекако обара теорију јуноша који се песнице и рипљу, но не и нумеришу. *Крв је људска храна наопака*; што је више затураш, она све обилнијом бива. Сакрит` се не да, записат` се не може, забранит` се неће, сахранити недопустиво јест... Христова је то Крв; увир јој у Путиру, извор на Небесима.

*

Кожарев епигон и фан, као и Златнога Рога барјактар, од младости своје бонвиван, познавалац и уживалац бистрих стела, мецена је и сваког месног дугметарства и гочобијства. За земана сачинио је он планетарних кругова икс, а од неколиких вероучитељских фраза саставио је и омладински фикс.

*

Једном Архиепископу и митрополиту, доктору и принцу, умољавање да летује и зимује „ка` орао међ` кокошима“: Само нам ти Србине брате међ` Србљем трај и претрајавај, идући ка Царству Алилујом ка` олујом; ка Јустину Твоме исполину, Порфирију Твоме духозлатном ибришиму.

*

Свјатјејши Патријарх Павле, апостола Павла брат, свако нам је хлебче поделио, вино-воду распоредио, дарове умножио, Бога са нама сложио, себе заложиио..., одбацио нас није, но нас је још благоуветљиво и благоухано, да се не погубимо привукао; ма и руку нам задржао да је на свој милет тврдоврати и јогунасти ми лакоумни и склони кавзи, бар овајпут не подигнемо! Ипак, опет га и опет за исто замолимо!

*

Владике Светозара видесмо душу како му за светињом хаје, како он о Богородици и Светима песмама збори. Сам би да достигне степене покајања Свете Горе, камо наша Богомати царује и бдије, где се светиња нашег Светог двојца и тројца трајно лије – Симеон и Сава и Николај се у њој вазда мију, и нас богомољце од гријеха крију и отрију.

*

Блажени сте када вас срамоте и прогоне и лажући говоре против вас свакојакерђаве речи због мене (Мт. 5, 11). Било да нас нехришћани срамоте, прогоне, лажу и говоре против нас, било да нам то чине одрођена браћа хришћани тек, и једни и други то треба да нам чине због Христа, баш како и Сами Христос тврди. У противном, њихово злоречје и наше страдање неће бити ни веродостојно, нити богоугодно; тј. по призвању и верификацији христолико.

*

О врлим старцима се не говори да су њихове седе власи знак њихове мудрости и да је узвишеност њихове старости живот непорочан. Господ ће наставити да узима благоугоднике Своје јер их је заволео, и неће дати лажи *да обмане душу њихову. С обзиром да завист злобе помрачује добра и да маштање похоте измењује незлобив ум, то угодне душе хитају да изађу из злобне средине. А народ нек разуме ако може, и нек стави мисао на умље да су благодат и милост на изабранима његовим, и посета у преподобнима Његовим (Премудрости 4, 7-15).*

*

Побожност је од свега јача, зло не надјачава мудрост, суд изобличења неће мимоићи зле. Они изједначавају своју моћ и закон те лове праведнога јер им је неугодан; противи им се; изобличава погрешке закона њиховога и разглашује грехе васпитања њихова; помисли им изобличава; тешко им је да га гледају; неслични су животи њихови и његов; другачије су им стазе; по његовом схватању они су лажни и

нечисти. Дрским вређањем и мучењем они га испитују еда би познали кротост његову и испробали незлобивост његову. На нечасну га смрт осуђују..., но их злоба њихова заслепљује те не контају тајне Божје... Мишицо Господња, ти сама успротиви се гордима (в.: Премудрости гл. 4, 6, 7, 10. Приче 3, 2, 16).

*

Игоовог Гавроша можеш у брокат оденути, бисерну му круну на главу ставити и докторатом га верификовати, он ће и тада остати уличар, џепарењу и уличном тероризму вичан и посвећен. Ма и за светињу назначен био, он ће настављати да џепари светињу. Гаврош је кодош, никада кадош.

*

Прелест је најстарије умно и душевно занесењаштво, најдубљи телесни поремећај, парализа етоса, живот у брзом одумирању, ишчекивање блаженства и среће који се никада неће остварити нити претрајати; она је извориште срамоте и показатељ крајњег невоспитања пред Богом и људима. И све што прелашћеноме може пасти на ум, рецимо бити антипатријархом и тако делати, има своју заумну предисторију: све своје прилоге демон ће достављати путем своје писте соноре, директно из својих спиритус и когито базних мисаоних станица.

Све потоње главе ове хидре само су изданци прелести: гордости-охолости-сујете; егоизма-себедопадљивости-себељубља; себеистицања-наметљивости-стављања себе у центар; целокупног живота у самоумишљености-самоуништењу на кратку или на дугу стазу-кандидатурама за пантеоне...

*

Све ми је дозвољено, али све не користи (1. Кор. 6, 12). Када слобода не користи? Када не изграђујеш Тело Христово у смислу и својству личног члана Његовог, и опет благодаћу Духа Светога: Духа вере, истине, разума, савета, мудрости, кротости, страха Божјега, побожности... Зато у црквени миље не може да уђе, нити у њему може да опстане ишта што је од духа хуле, рушења и разбојништва. Гордељивцима опет, је насушни лек да буду смирење и благодарност; никада није довољно понављати те и такве ствари. За њих књижевник и ненавидник Срба Лоренс Дарел такође није хтео да зна, док се истовремено хранио српским хлебом.

*

Господе, јутром да Те претиче молитва наша... не одбацуј душу нашу, не одвраћај лице Твоје од нас. *Да не дођу љутње Твоје на нас, устрашења Твоја да нас не потресају* да не бисмо изгинули у овом часу, јер смо изгинућу склони сав дан. *Познаници нас поставише себи за гађење* (в.: Пс 87), а њима је дах у носу и хвале се *да им је ђаво друг...* те и убице помазаника *призивају*.

**

(У састављању горњег текста позивали смо се на Светог Порфирија Светогорца, Светог Јустина Ћелијског, Патријарха Српског Павла, Митрополита бачког Иринеја, Митрополита зворничко-тузланског Фотија, Председника Републике Србије Александра Вучића, Митрополита браничевског Игнатија, Митрополита немачког Григорија, Епископа славонског Јована, свештеника Владана Перишића, ђакона Бранислава Рајковића, доцента Ненада Божовића, Благоја Пантелића, групу Београдски синдикат, Марка Видојковића).

АиМ крушевачки Давид

9.2.2025.

&

Ламентација

Дај, о исповести нам подај!

.....

Господе, Господе,
пусти гутурала тучу над чељад`ма предрзновеним
исуши назале нитковлука да се само рапсод чује
и његова дубија вере, ка` и Касијана кад би пјенију опет притекла.
Мој грех пакао је мој, ал` и нашега Сунца позор,
ово прво да прође, друго д` остане и не нестане,
муфтар домове да чисти, чељадију не прогони.

Слушати Нила, не уводити Еноха, на реду је Роман,
земаљски станови јесу иконе горњих
тројних ил` десетоструких небеса, слична је то голет,
но се душа скита па се и све живо пита:
Како патисати осакаћен, како кад свој јоште ниси?!
Ослухнимо дамар опет и јопет
– као Јов, као мрав, или као лав?!
Јова само с прстом на отвору усана,
мрава у ревности, лава у његовом стиску.

Но ту су и добротољубци и богомољци наши
орлови једне исте војске Христове.
А грех као грех и безакоње и кривица,
пред нама је стално расејање тога,
то изгнанство из Очева Дома,
Братовљева Соја, Духовдарја.
Клепало гресја опет тишти и пишти и вришти...
та грђа по сасуду трубном, по срцу трудном.
Шта нас то сналази, шта то увек зарази сву сладост дечјости,
сву смерност њену, истост твари,
шта то затискује њено трубље,

ма узбуњује и гробље?
Нека говори Нил, нек се огласи Козма,
Марко Евгеник д` одолева...

Српски архијереј нек не диже, нека више не предводи буне,
довољна му чиста страдија док подиже рог молитве и двије поста
те сведочење све до пепела и моштаника што му бива,
потрајање у сили молитве, под крилом Богоматере...
Потрпети Божје око, и руку к`о и позвање, предоста би нама било!
О томе се ради србобољо, отпалости, кукавно материнство
на издаху очинство, братство и сестринство!
А сирена завија, не престаје јављат` : *Будите савршени*
јер сам ја савршен, и још,
Царство се небеско приближило!

Па опет, и опет, свако од нас побољева и болује:
како бити онакав, не овакав, и не овдашњи ни данашњи,
зато питат` Бога и Његове Свете: *Истрајати како?!*,
оданде паки стизат` ће нам: *Што је чојку немогуће, Богу је могуће,*
а ти само веруј! Веровати и не преверавати бегове чорбе ради,
па штастава, такинстава и газдинстава зарад.

Но се бошчалук и чорбалук запатили,
танцовање и странствовање паки,
ко и погани за душу добици на губитке,
јавашлук што се на светоме месту ума и срца ка вероказ хери,
па и рука туђинчева опет к`о и некад притиснула тврдо.
Дахом к`о и струјом ваља изаћ на ширину бивака
духа до у равне котаре пронети,
јербо обневидело се и оглувило, истопило и разредило
зарад ступње у бледолике лиске и на биља од починка,
кад и на промежутке усред пешчанијех дина и олуја
камо тутњи арија пропасти свачије.

Све истријет дошаптава нами дух Лавсаика и Лимонара,
Добротољубија, Врлинословља и чтенија за изгон злодушја,
за душа исходе из раља; да се с нас рука скверни микне,
дас` отворе ведре недре Денми Ветхога
зарад зарона у срце тишине, урона под окриље безбрижја
уз Његов прамен дас` успнемо до Главе свих логоса,
а мач Деснице Јагњета да нас не сасече,
ил` нам се што грђе не случи што и вечно мучит` знаде,
јер свакому греху, ма обмани, наредни смо ми.

Нећемо тражит` оно што је искао млади цар, син цара великога,
већ оно што је искао Давид његов јуначни отац:
праћку срчаности против големога силеције,
и још за се саму силу покајања.

Бисмо ми авај, дас` умањимо, омравимо, отравимо, опрашимо,
то нас к Теби вуче, опоравља, о Ти Најдражи међ` синцима човечијим.

Зато подари нам јопет дане худе, крхкости, цветнога стида и уњ` удела,
одетињи, и од врашкога танцовања наше силе одвој, построј и сачувај,
к Теби да се лети, око Тебе пуже и кружи,
у Те поглед дас` упре, Господару Славни, о Ти Свесилни.

.....

Љубави Твоје сила нек се јагњи,
све таласе бура да пресложи
сва зла наша као гној да` с искапе и нестану,
на Суду Твоме да их ни близу не буде,
о Судијо Праведни, Коме је Отац дао сав Суд над нама суђенима,
гресима утруђенима, сујетом избалављенима, гордошћу затуцанима
лицемерством претилима, за сатирање ближњих орнима
за јучеркена, за данаске, за јутрење хтеднутима,
кано што смо и закупљени и исплаћени,
препродати и напаствовани,
сатарисани, побудаљени,
баш ућуткани.

Покреће се одрон, обрушава неубивљива гордост наша,
но и подвижног братства и сабраће првине смирења Теби се приносе,
кано и пјесан што грува ка` из липовога топа:
*Боже Саваоте, погледај с неба и види
и посети виноград овај,
чокот што га засади десница Твоја
и Сина Твога изабранога!*

*Рука Твоја нек` почива на чокоту Деснице Твоје,
на Сину човечјем Којег Ти подиже Себи
и одреди да Ти к` о вољеван на белегу стоји,
еда би се ка` код Јова праведнога
повериоци један спроћу другог
хтели одмераваг`:
Лав из племена Јудина
с његовим лавићем
из забрана земаљскога.
Тако сваки праведник
да од истине живи,
кано Јов,
док и други ово да узнаје:
сваки ко се горди,
да није праведна душа
његова у њему,
те и да му благобитија неће достат`
што је на јединиту потребу, де.
А ја као ја,
да никада не помислим
нити врашки рекнем
у срцу свом:
Ја, и ништа више!*

(Софоније)
А ми као ми,
да никада не помислимо
нити врашки рекнемо
у сословију свом:
Склоните се сви ви
да вам дојдемо ми!!!
(Круг двојке)

АиМ крушевачки Давид
12.12.2024.